

2. Wood R. A., Sicherer S. H., Vickery B. P., Jones S. M., Liu A. H., Fleischer D. M., Henning A. K., Mayer L., Burks A. W., Grishin A., Stablein D., Sampson H. A. The natural history of milk allergy in an observational cohort. *The Journal of allergy and clinical immunology*, 2013. Vol. 131, No 3. P. 805–812. <https://doi.org/10.1016/j.jaci.2012.10.060>.

3. Fiocchi A., Brozek J., Schünemann H., Bahna S. L., von Berg A., Beyer K., Bozzola M., Bradsher J., Compalati E., Ebisawa M., Guzmán M. A., Li H., Heine R. G., Keith P., Lack G., Landi M., Martelli A., Rancé F., Sampson H., Stein A. World Allergy Organization (WAO) Special Committee on Food Allergy. World Allergy Organization (WAO) Diagnosis and Rationale for Action against Cow's Milk Allergy (DRACMA) Guidelines. *Pediatric allergy and immunology : official publication of the European Society of Pediatric Allergy and Immunology*. 2010. 21 Suppl 21, 1–125. <https://doi.org/10.1111/j.1399-3038.2010.01068.x>.

4. Järvinen KM, Chatchatee P. Mammalian milk allergy: clinical suspicion, cross-reactivities and diagnosis. *Current Opinion in Allergy and Clinical Immunology*. 2009. Vol. 9, No 3. P. 251-258. DOI: 10.1097/aci.0b013e32832b3f33. PMID: 19412090.

5. Giribaldi M., Lamberti C., Cirrincione S., Giuffrida M. G., Cavallarin L. A2 Milk and BCM-7 Peptide as Emerging Parameters of Milk Quality. *Frontiers in nutrition*/ 2022. Vol. 9. P. 842375. <https://doi.org/10.3389/fnut.2022.842375>.

УДК 636.39.064(477.7+292.48)

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ МОЛОДНЯКУ КІЗ МОЛОЧНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ

Слюсаренко В.С., аспірант

Одеський державний аграрний університет

Козівництво – перспективна галузь тваринництва. Його ефективність зумовлюється технологією вирощування й утримання кіз, яка характеризується порівняно низькою вартістю і простотою та високими цінами на продукцію, так як попит на неї перевищує пропозицію [1].

В Україні козівництво ще не набуло належного розвитку порівняно з іншими країнами світу, але тенденція до його розвитку помітно зростає з організацією невеликих фермерських господарств [2]. Основне поголів'я кіз України зосереджено в господарствах населення, де практично неможливо вести селекційно-племінну роботу. Місцеві популяції кіз представлені великим різноманіттям порід і відрідь різного напрямку продуктивності [3]. Тому вивчення продуктивних якостей і адаптаційної здатності цих порід має важливе значення для подальшого розвитку козівництва в певних природно-кліматичних умовах.

Метою нашої роботи було вивчення інтенсивності росту молодняку кіз молочного напрямку продуктивності в умовах степової зони України.

Робота виконана в умовах Роздільнянського району Одеської області, розташованому у степовій зоні України. Для виконання роботи було сформовано 3 групи козоматок по 10 голів у кожній таких порід молочного напрямку продуктивності як: зааненська, альпійська, корсиканська. Групи формували за принципом аналогів з урахуванням віку, числа козлінь, живої маси та типу козенят (одинаки, двійні). Козоматки мали 3-є козління, середню живу масу в межах групи, характерну для кожної породи. У одержаного приплоду вивчали за загальноприйнятими методиками інтенсивність росту від народження до 18-міс. віку (кізочки) і до 2-міс. віку (цапики). При цьому визначали живу масу у такі вікові періоди: при народженні, 2, 6, 12, 18- місячному віці з точністю до 0,1 кг.

В результаті проведених досліджень встановлено, що при народженні найбільшу живу масу ($3,00 \pm 0,219$) кг мали кізочки альпійської, а найменшу ($2,50 \pm 0,207$) кг – корсиканської порід, цапики відповідно: найбільшу ($3,18 \pm 9,173$) кг – зааненської, а найменшу ($2,47 \pm 0,094$) – корсиканської порід. У середньому як у кізочок так і цапиків, різниця за живою масою при народженні була не суттєвою і коливалася у кізочок у межах 0,15 – 0,50 кг, у цапиків – 0,28 – 0,71 кг. У подальші вікові періоди росту козенят переважали нащадки матерів зааненської породи. Перевага над ровесницями, нащадками матерів альпійської породи становила у 2-міс. віці 1,56 кг або 17,1%, у 18-міс. віці – 7,33 кг або 24,7%, а порівняно з нащадками матерів корсиканської породи відповідно: у 2-міс. віці – 1,7 кг або 18,9% і у 18-міс. віці – 8,03 кг або 27,7% при ($P > 0,999$).

Козенят вирощували безвідлучним методом разом з матерями до 2-міс. віку з подальшим відлученням у 2-міс. віці. Цапиків після відлучення реалізували на ринку, а кізочок вирощували до 18-міс. віку з подальшим відбором у ремонтну групу для відтворення стада, а надремонтних кізочок реалізували на м'ясо.

За інтенсивністю росту живої маси у період від народження до 12-міс. віку кізочки, одержані від матерів зааненської породи в усі вікові періоди переважали ровесниць корсиканської і альпійської порід, за винятком періоду від народження до 2-міс. віку щодо ровесниць альпійської породи. Значно більша перевага була над ровесницями, нащадками матерів корсиканської породи, яка коливалася в межах 0,35 – 5,37 кг або 14,0 – 27,7%.

Кізочки, одержані від матерів зааненської породи з високим ступенем вірогідності ($P > 0,999$) переважали ровесниць й за період від народження до 18-міс. віку. Ця перевага над ровесницями, нащадками матерів альпійської породи, становила 0,15 – 7,33 кг або 5,0 – 24,8%, а порівняно з нащадками матерів корсиканської породи – 0,35 – 8,03 кг або 14,0 – 27,7%.

За середньодобовими приростами живої маси перевага також була у нащадків матерів зааненської породи. Найбільший середньодобовий приріст мали кізочки у період росту від народження до 2-місячного віку, який становив

102,28±5,512 – 131,00±1,111 г з найвищим показником у нащадків матерів зааненської породи. Нащадки матерів альпійської породи за середньодобовими приростами живої маси займали проміжне положення між ровесницями, одержаними від матерів зааненської і корсиканської порід. Середньодобовий приріст кізочок альпійської породи за цей період росту становив 102,28±5,512 г.

У подальші періоди росту середньодобові прирости живої маси кізочок зменшувалися у нащадків матерів усіх досліджуваних порід. За весь період росту кізочок від народження до 12-місячного віку середньодобовий приріст був на рівні 45,98±1,758 – 59,89±1,032 г, а за 18-місячний період – 48,58±0,953 – 62,66±1,362 г.

На підставі одержаних даних можна дійти висновку, що козоматки зааненської, альпійської та корсиканської порід молочного напрямку продуктивності мають добру акліматизаційну здатність і адаптивність до умов південного степу України, про що свідчать результати їхнього козління та інтенсивність росту приплоду. Період сукузності у них проходив без ускладнень. Козенята народжувалися здоровими, добре розвиненими, життєздатними, з живою масою кізочок 2,5 – 3,0 кг, цапиків – 2,5 – 3,2 кг. Козоматки мали добрі материнські якості, що сприяло доброму росту і розвитку, одержаних від них нащадків. Так, у 12-місячному віці кізочки мали живу масу: зааненської породи – 24,71±0,520 кг, альпійської – 19,79±0,628 кг і корсиканської – 19,34±0,321 кг, а у 18-місячному віці відповідно: 37,00±0,763 кг; 29,67±0,943 кг; 28,97±0,481 кг.

Висновки. Отже, за інтенсивністю росту приплоду, козоматки зааненської породи стоять на першому, альпійської – другому і корсиканської – третьому місцях. Тому, в умовах степової зони України, враховуючи інтенсивність росту кізочок, найбільш ефективно розводити зааненську та альпійську молочні породи кіз.

Список використаних джерел

1. Васильєва О.О. Аспекти розвитку козівництва, як сучасного напрямку екологічного виробництва у тваринництві / о.о. Васильєва, О.М. Бондаренко // Вісник Дніпровського державного Аграрно-економічного університету .- 2017.- №3(43).- С. 60-63.

2. Занько Т. Альтернативна перспектива: молочне вівчарство та козівництво / Т. Занько // Агробізнес сьогодні.-2013.-21(268).

3. Капралюк О.В. Визначення інтенсивності молоковіддачі у кіз залежно від форми вимені / О.В. Капралюк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка.- Харків, 2009.-Вип. 78.-С. 182-187.